

ŽIDOVSKÉ MUZEUM V PRAZE

AKTUÁLNÍ INFORMACE – ČERVENEC 2009

www.jewishmuseum.cz

PŘEDMĚT MĚSÍCE

Jiří Běhounek (1929–2005)

Náhrobek rabiho Jehudy Levy ben Becalela, řečeného Maharal (ca. 1525–1609), a jeho ženy Perl bat Šmuel na Starém židovském hřbitově v Praze, 1996

7. září letošního roku uplyne rovných 400 let od úmrtí významné postavy židovských dějin, rabiho Jehudy Levy ben Becalela, známého též pod zkráceným přízviskem rabi Löw či akronymem Maharal (iniciály hebrejského spojení *morenu harav leva* – náš učitel rabi Leva). V souvislosti s tímto výročím (jidiš *jarcajt*) připravuje Židovské muzeum v Praze unikátní výstavu, která bude od 5. srpna do 8. listopadu 2009 přístupná v Císařské konirmě Pražského hradu. Výstava přiblíží nejen Maharalovo dílo a odkaz, ale též místa, která jsou v prostoru někdejšího pražského Židovského Města (od roku 1850 nazývaného Josefov na počest osvětleného císaře Josefa II.) spjata s jeho působením a osobním příběhem. Jedním z takovýchto významných bodů je i Maharalův hrob, bezesporu jedna z nejvyhledávanějších josefovských památek. Stejně jako postava Maharala, významného učenice a duchovní autority své doby, jíž bývají kromě zásluh o rozvoj tradičního vzdělání připisovány také nejrůznější zázračné činy včetně stvoření umělé bytosti – golema, je i místo jeho posledního odpočinku, které sdílí se svojí druhou manželkou Perl bat Šmuel (Perl dcera Šmuelova), obestřeno legendami a těší se zvláštní úctě. O té svědčí mimo jiné i bezpočet *kvítlach*, drobných papírových lístků, které kladou příchozí na

náhrobek v naději, že se v nich obsažená přání s Maharalovou pomocí naplní. V souvislosti s vydáváním fantastických pražských židovských příběhů, které se rozběhlo na sklonku 40. let 19. století, a zejména pak s rozvojem turismu ve 20. století se Maharalův náhrobek stal vděčným motivem žánrových obrázků a ilustrací. Do této početné skupiny prací patří také tisk z dílny významného českého ilustrátora Jiřího Běhouneka (1929–2005), který věnoval velkou část své tvorby právě židovským legendám a pohádkám (jeho ilustrace jsou např. v knihách Leo Pavláta *Osm světél* a *Pomsta čarodějky Simy* či Isaaka Bashevi Singera *Rabín a čarodějnice*).

suchá jehla na papíře, 296 x 214 mm

signováno a datováno vpravo dole: JB 96, autorský tisk

ŽMP 179.329

VÝSTAVA V GALERII ROBERTA GUTTMANNA

Galerie Roberta Guttmanna, Praha 1, U Staré školy 3, Praha 1, tel.: 221 711 553

Golem

Hledej znak či slovo k jeho oživení

Dotykový objekt Petra Nikla, určený ke kresbě světlem

Golem. Proslavená umělá bytost, kterou prý v době císaře Rudolfa II. stvořil rabi Löw. Židovské muzeum v Praze nabízí každému možnost probudit vlastního imaginárního golema. Golema skrytého v dotykovém objektu výtvarníka Petra Nikla. Kreslete prstem, světlem, hudbou.

Hledej znak či slovo k jeho oživení.
Představ si, že kreslicí stůl je jeho čelem.
Napřed pečlivě uhrabej pokus svého předchůdce.
Nebo na něj navaž a pozměň jeho části.
Kresli tvář či symbol za účelem probuzení.
Jaké slovo si vybereš, jakým způsobem ho napíšeš?
Jak se napojíš na předešlou stopu?
Vyber si kresbu, písmeno či cifru...
Zvol náhodný či promyšlený postup.
Zápis jediným tahem nebo složitou šifrou.
Máš pouze jeden pokus...

Ten se však stane částicí společného filmu – pohyblivé kresby,
mapující všechny pokusy tak, jak šly za sebou...
Staneš se tedy součástí oživovacího rituálu.

Výstava je otevřena **od 4. června do 4. října 2009** denně mimo soboty a židovské svátky
od 9.00 do 18.00 hodin.

PROGRAM VZDĚLÁVACÍHO A KULTURNÍHO CENTRA ŽMP – PRAHA A BRNO

Vzdělávací a kulturní centrum Židovského muzea v Praze, Maiselova 15, 110 00 Praha 1, 3. patro;
tel.: 222 325 172, fax: 222 318 856, e-mail: education@jewishmuseum.cz

**V červenci a v srpnu Vzdělávací a kulturní centrum v Praze a
v Brně obvyklé programy nepřipravuje.**

Programy budou opět přichystány od září.

KONCERTY VE ŠPANĚLSKÉ SYNAGOZE

Španělská synagoga, Věžeňská 1, Praha 1

To nejlepší z Gershwina

5., 12., 14., 19., 26. a 28. července od 19.00 hod.

L. Bernstein: West side story
G. Gershwin: Rhapsody in blue
F. Loewe: My fair lady
A. Rubinstein: Melody
L. Anderson: Plink, Plank, Plonk
J. Kern: Smoke Gets In Your Eyes; Ol' Man River

Czech Collegium a solisté

Pořádá agentura BM ART, bmart@bmart.cz.

To nejlepší z židovských písní a světových muzikálů

6. a 20. července od 19.00 hod.

L. Bernstein: West side story
F. Loewe: My fair lady
A. L. Weber: Evita, Cats, Phantom of Opera
G. Gershwin: Porgy and Bess
Jewish songs: Hevenu Shalom Alechem; As der rebbe Elimejlech; Lach Jerušalaim; Hava Nagila

Czech Collegium a solisté

Pořádá agentura BM ART, bmart@bmart.cz.

Židovské mystické melodie

1. a 15. a 29. července od 19.00 hod.

J. Bock: Šumař na střeše
Alexander Shonert – housle, Natalia Shonert – piano

Pořádá agentura BM ART, bmart@bmart.cz.

To nejlepší z české a světové hudby

13. a 27. července od 19.00 hod.

Bach, Dvořák, Bernstein, Vivaldi, Čajkovskij, Smetana, Verdi, Rossini, Mozart

Czech Collegium a solisté

Pořádá agentura BM ART, bmart@bmart.cz.

To nejlepší z Gershwina

23. července od 19.00 hod.

Pořádá agentura Pragoplakát, info@pragoplakat.cz.

To nejlepší z židovských písní a světových muzikálů

2., 16. a 30. července od 19.00 hod.

Pořádá agentura Pragoplakát, info@pragoplakat.cz.

Hebrejské housle Alexandra Shonerta v Praze

9. července od 19.00 hod.

Alexander Shonert – housle.

Pořádá agentura Pragoplakát, info@pragoplakat.cz.

Klenoty české a světové hudby

7., 8., 21. a 22. července od 19.00 hod.

Pořádá agentura O.A.M.

STÁLÉ EXPOZICE ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE

Denně kromě sobot a židovských svátků 9.00 – 18.00

Program Židovského muzea a Židovské obce v Praze k výchově proti antisemitismu v ČR v češtině

Židovské muzeum a Židovská obec v Praze umožňují v rámci speciálního programu v češtině prohlídku muzejního areálu s průvodcem za níže uvedené ceny. Tato prohlídka se koná vždy v neděli a o státních svátcích ve 14.00 hod. Školy a další organizované skupiny si mohou prohlídku zajistit v dohodnutou dobu prostřednictvím Rezervačního centra:

Rezervační centrum

U Starého hřbitova 3a, 110 00, Praha 1, tel.: 222 317 191, fax: 222 317 181,

e-mail: rezervacni.centrum@jewishmuseum.cz.

Cena prohlídky

1. Židovské muzeum v Praze

dospělí 65,- Kč

děti 6-15 let a studenti 35,- Kč

děti do 6 let zdarma

2. Staronová synagoga

Památka spravovaná Židovskou obcí v Praze

dospělí 35,- Kč

děti 6-15 let a studenti 25,- Kč

děti do 6 let zdarma

3. Prohlídka všech židovských památek pražského Židovského Města

dospělí 100,- Kč

děti 6-15 let a studenti 60,- Kč

děti do 6 let zdarma

Objekty a stálé expozice ve správě Židovského muzea v Praze

Maiselova synagoga, Praha 1, Maiselova 10

Stálá expozice:

Dějiny Židů v Čechách a na Moravě I. – od počátků po emancipaci

Historické údaje o vzniku židovského osídlení v Čechách a na Moravě, právním a sociálním postavení Židů ve středověkém státě, představení tradiční židovské vzdělanosti významných učenců židovských obcí a zakladatele synagogy z období renesance Mordechaje Maisela.

Španělská synagoga, Praha 1, Věžeňská 1

Stálé expozice:

Dějiny Židů v Čechách a na Moravě II. – od emancipace do současnosti

Dějiny židovské komunity v době osvícenství a emancipace, Rakousko-Uherska, první republiky, Protektorátu Čechy a Morava a v poválečných desetiletích.

Zimní modlitebna – 1. patro Španělské synagogy:

Stříbro českých synagog

Kultové předměty z Čech a Moravy ze sbírek Židovského muzea v Praze.

Pinkasova synagoga, Praha 1, vchod ze Široké 3

Stálé expozice:

Památník českých a moravských Židů, kteří se stali oběťmi holocaustu. Na zdech synagogy je ručně napsáno na 80 000 jmen obětí.

Dětské kresby z Terezína 1942–1944 (1. patro). Výběr z kreseb, které představují působivé svědectví o krutém osudu dětí a jsou často jedinou památkou na ty, které nepřežily.

Klausová synagoga, Praha 1, U Starého hřbitova 3a

Stálé expozice:

Židovské tradice a zvyky – Synagoga (hlavní loď) – význam synagogy a jednotlivých židovských svátků.

Židovské tradice a zvyky – Běh života (galerie) – každodenní život židovské rodiny a zvyklosti spojené s narozením, obřizkou, slavností bar micva, svatebním obřadem, rozvodem a židovskou domácností.

Obřadní síň – budova pražského Pohřebního bratrstva, Praha 1, U Starého hřbitova 3a

Stálá expozice:

Židovské tradice a zvyky – Běh života (závěrečná část) – medicína v ghettu, úmrtí, židovské hřbitovy v Čechách a na Moravě a činnost pražského Pohřebního bratrstva.

Starý židovský hřbitov, Praha 1, vstup pouze ze Široké 3

Založen v první polovině 15. století. Nejstarší náhrobek, náležející Avigdorovi Karovi, pochází z roku 1439. Na hřbitově se pohřbívalo do roku 1787. Dnes se na hřbitově nachází téměř 12.000 náhrobních kamenů, počet pochovaných však byl vyšší. Malebné shluky náhrobků z různých dob vznikly vyzdvižením starších náhrobních kamenů do horních vrstev. Na hřbitově je pochována řada významných osobností, z nejznámějších rabi Jehuda Liwa ben Becalel, zvaný Löw (zemřel roku 1609), primas Židovského Města Mordechaj Maisel a renesanční učenec, matematik a astronom David Gans.

Židovský hřbitov na Žižkově, Fibichova, Praha 3

Otevřeno v pondělí, ve středu 11.00 – 15.00 a v pátek od 9.00–13.00. Předchozí rezervace na tel. 732 530 261.

Knihovna a Referenční centrum Židovského muzea v Praze

Praha 1, U Staré školy 1, e-mail: library@jewishmuseum.cz

Studovna a badatelna: úterý 9–18 h, středa 13–17 a čtvrtek 9–17 h; tel. 221 711 545

Referenční centrum: pondělí – pátek 9.30–16 h; tel. 221 711 562

Zaměření knihovny: hebraistika, judaistika, historie, dějiny umění, muzeologie, antisemitismus, holocaust. Knihovna nabízí tradiční judaistickou literaturu, odbornou literaturu a tematicky zaměřenou beletrii, bohemika a pragensia, judaistická periodika, příruční knihovnu s publikacemi encyklopedického charakteru, elektronické informační zdroje, internet.

Staronová synagoga, Praha 1, Červená ul.

Není součástí Židovského muzea v Praze.

Staronová synagoga byla postavena kolem poloviny 13. století v raně gotickém slohu. Je nejstarší památkou pražského Židovského Města a nejstarší dochovanou synagogou v Evropě. Již po více než 700 let slouží jako hlavní synagoga Židovské obce v Praze.

Otevřeno denně kromě sobot a židovských svátků:

neděle–čtvrtek:

leden–březen: 9.30–17.00

duben–říjen: 9.30–18.00

listopad–prosinec: 9.30–17.00

pátek:

leden: 9.30–14.00

únor: 9.30–16.15

březen: 9.30–16.30

duben–září: 9.30–18.00

říjen: 9.30–17.00

listopad–prosinec: 9.30–15.15